

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Alla barn och elever ska känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt.

Enhet:

Bjurbäcksskolan 7-9

Läsåret:

2023-2024

Innehåll

Plan mot diskriminering och kränkande behandling.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund	3
Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell	4
Uppföljning och utvärdering	4
Främjande arbete	5
Kartlägg och undersök risker för kränkningar.....	7
Analys av orsakerna till riskerna	7
Upprätta åtgärder	8
Så här gör vi planen känd	10
Vad gör vi om något händer?	11
Anmälningsskyldighet	11
Arbetsgång vid kränkande behandling	11
Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling.....	12
Synpunkter och klagomål	12
Definitioner	13
Diskriminering.....	13
Diskrimineringslagen 1 kap 4§	13
Diskrimineringslagen 1 kap 5§	14
Källor	14

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Syfte

Syftet med planen är att förebygga och förhindra att kränkande behandling uppstår bland barn eller vuxna på förskola/skola och övrig verksamhet.

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger i sin tur samman med hela skolans verksamhet. Arbetet mot kränkande behandling bör ses i ett vidare sammanhang och skall omfatta alla påskolan, d v s ungdomar och vuxna som är delaktiga i skolans verksamhet, vilket också omfattar föräldrar/vårdnadshavare.

Kränkande behandling handlar om såväl individen som den miljö som hon eller han befinner sig i. Orsaker till att kränkningar uppkommer kan sällan enbart kopplas till individen eller miljön. Det handlar istället om samspelet mellan individ och miljö. Allt det vi utsätts för i vår arbetsmiljö påverkar hur vi mår och hur vi uppträder mot varandra. Vi är varandras arbetsmiljö.

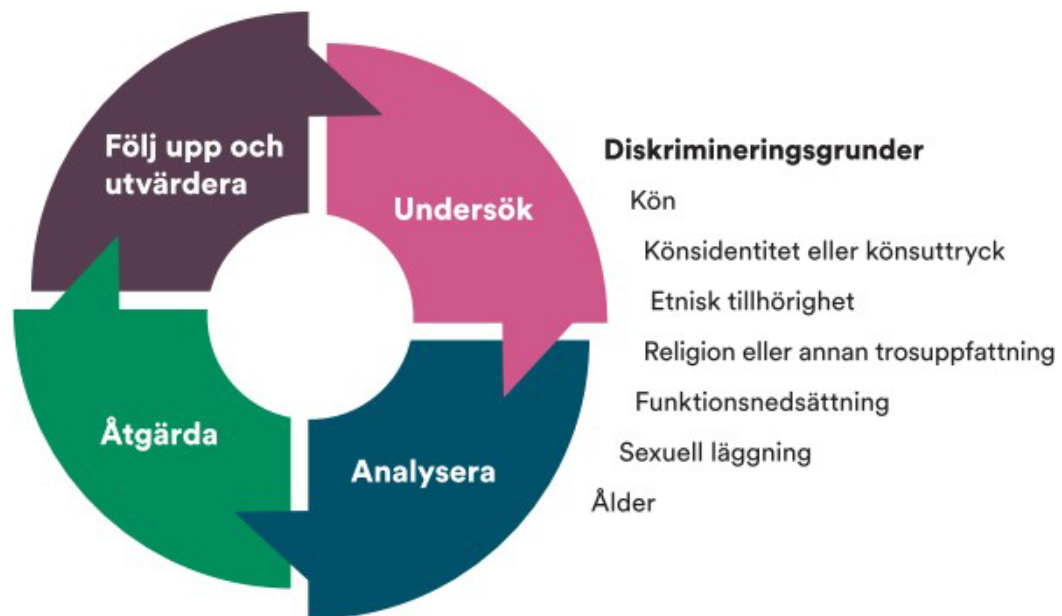
Bakgrund

Diskrimineringslagen (2008:567) syftar till att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Diskrimineringsombudsmannen utövar tillsyn över lagen.

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Artikel två i konventionen redogör för alla barns lika värde. Alla barn har samma rättigheter och ingen får diskrimineras.

I skollagen (2010:800) 6 kap regleras skolans ansvar att motverka kränkande behandling av barn och elever genom ett målinriktat arbete. Huvudmannen ska se till att det vidtas åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Varje år ska en plan upprättas med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som man avser att påbörja under det kommande året.

Kartlägg, analysera, åtgärda och följ upp efter följande modell

Uppföljning och utvärdering

Följ upp och utvärdera **förra verksamhetsårets** insatser och åtgärder.

Analys av elevenkäterna visar att samtliga årskurser upplever att de flesta vågar säga vad de tycker i klassen och känner sig trygga på skolan, det är få som är rädda för andra elever eller vuxna på skolan. De allra flesta trivs med sina klasskompisar, tycker att det är trivsamt stämning på lektionerna och vågar fråga om det man inte förstår. Vi upplever att allt färre elever äter i matsalen. Konsekvenserna av detta blir sämre studiero och mindre ork hos eleverna.

Personalen upplever att upplevelsen av tryggheten har ökat under höstterminen -22 till följd av att många vuxna varit närvarande och tillgängliga i skolan, så som trygghetsteam, elevassistenter, rastvakter och bussvakter. Sexornas besök och lektioner på högstadiet är något personalen också tror påverkat den upplevda tryggheten positivt. Arbete kring ”dejochmej” har också en del i att eleverna trivs i klass och skolan. Klasserna storlek på 20-25 elever främjar skapandet av en trygg grupp och god klassammanhållning.

Under vårterminen -23 har trygghetsteamet minskat med en tjänst som socialpedagog med elevstödjande funktion, vilket har minskat vuxennärvaron i korridorer och uppehållsrum. Detta har medfört att oroligheter i korridorer och allmänna utrymmen har ökat under vårterminen.

Jämfört med förra årets nior är resultaten lägre medan man kan se en viss förbättring av resultaten sedan eleverna gick i åk 8.

SKUA arbetet kring språk och kunskapsutvecklande arbete, speciallärare, studiehandledare, SVA-lärare har påverkat måluppfyllelsen positivt.

Den nuvarande studiehandledningen har bidragit mycket till ökad måluppfyllelse och måste bibehållas.

För många elever innebär elevdatorerna även att tillgängligheten till spel och sociala media ökar, vilket stör eleverna fokus på skolarbetet. Flera kränkningar sker via sociala medier och i olika chattgrupper.

Främjande arbete

Så här arbetar vi för att barn och elever ska känna sig trygga och utvecklas i

Skolans trygghetsteam, THT, har ett nära samarbete med skolans mentorer. För att underlätta övergången mellan år 6 och år 7 läser alla kommunens år 6-elever hemkunskap, musik och språk på högstadiet. Eleverna träffas en förmiddag/vecka på Bjurbäcksskolan 7-9, på så vis introducerar vi eleverna att lära känna personal och lokaler inför starten av årskurs 7.

För att lära känna de nya eleverna än mera och skapa en god sammanhållning i klasserna arrangeras bland annat en friluft- och mentorsdag för eleverna under de första veckorna på höstterminen i årskurs 7.

Alla klasser har en klassrumsplacering för att stärka tryggheten för eleverna. Inför skolstarten för ett nytt läsår presenterar mentorer i respektive klass planen mot diskriminering och kränkande behandling samt arbetar med den under läsåret.

För att motverka kränkningar samt diskriminering påbörjas ett värdegrundsarbete i årskurs 7 i form av ”dejojchmej projektet”. Inom projektet får eleverna undervisning inom olika områden av olika professioner som besöker skolan exempelvis socialtjänstens fältsekreterare. Det sker även undervisning kring bl.a. stresshantering och psykisk ohälsa samt studieteknik.

På första utvecklingssamtalet i årskurs 7 läggs stort fokus på att lära känna eleven och vårdnadshavare. Ett samtal där eleven får berätta vad de känner om uppstarten på högstadiet vad det gäller mål, trivsel, klassen och ämnena.

I årskurs 8 fortsätter arbetet med värdegrund på mentorstid av mentorerna och hälsosamtal genomförs av centrala barn och elevhälsan för att bland annat kartlägga trivseln på skolan på gruppnivå samt upptäcka eventuellt utanförskap men även kränkningar och diskriminering.

I starten av varje läsår presenterar mentorerna planen mot kränkande behandling för klassen och påminner om att det är ett arbete som pågår i samtliga ämnen och att den ska efterföljas under hela tiden eleverna studerar på Bjurbäcksskolan 7-9.

Undervisande lärare har ett ständigt pågående arbete med värdegrundsfrågor i sina ämnen.

För att bibehålla de goda resultaten ska man fortsätta med relationsskapande insatser, att använda och betona **“nyckelorden” trygghet, delaktighet och lärande** i undervisningen.

Under HT-23 utökades trygghetsteamet till att bestå av fyra personer.

Trygghetsteamets huvudsakliga uppdrag är att främja trygghet, studiero och närvaro. Genom att jobba främjande, förebyggande och åtgärdande minskar riskerna för att diskriminering och kränkande behandling ska ske på skolan.

Teamet fungerar även som en stödinsats för elever och vuxna på skolan kring otrygga situationer och kränkningar, de följer upp incidentrapporter och jobbar ingående med närvaroarbetet kring de elever som har en hög problematisk skolfrånvaro.

Skolans cafeteria, som är öppen under längre raster, är bemannad av skolans elevassistenter som även cirkulerar bland eleverna för att skapa trygghet under rasterna.

Rastvakt och bussvakt är upprättat för att öka vuxennärvaro där incidenter ofta kan uppstå, all personal på skolan är delaktiga i detta arbete. I elevmatsalen äter personal pedagogisk lunch varje dag för att främja lugn och ro under lunchen.

I klasserna sker ett löpande arbetsmiljöarbete där alla klasser genomför två enkäter två gånger/termin som ger underlag för diskussioner med eleverna om deras trygghet och trivsel.

Kartlägg och undersök risker för kränkningar

Kartlägg **nuvarande situation** på förskolan/skolan.

För att få reda på om och i så fall var det finns diskriminering och kränkande behandling på förskola/skolan görs årligen en kartläggning kring detta.

Barn och elever, personal och föräldrar deltar på olika sätt och för att bidra med förslag på relevanta åtgärder i det förebyggande arbetet i verksamheten.

För att få reda på om och i så fall vart det förekommer diskriminering och kränkande behandling på skolan görs årligen utvärderingar med eleverna i form av enkätundersökningar. Enkäterna följs upp av EHT, THT samt mentorer i klasserna där resultaten som framkommer diskuteras. Incidentrapporter utgör en översikt på vem, var och hur kränkning har förekommit. Många incidenter har ofta sitt ursprung i slutna grupper på sociala medier och i olika chattgrupper.

Trygghetsvandring genomförs en gång per termin där fritidsledare, representant från elevrådet samt representant från trygghetsteamet deltar.

Vi behöver vara extra observanta vid tillfällen med många elever på mindre ytor.

Språksvårighet och sociala koder, som kan leda till missförstås och konflikt.

Ensamhet och utanförskap på raster eller under lektion.

När det är många elever på samma rasttider, i matsal och i omklädningsrum.

Analys av orsakerna till riskerna

Analysera kartläggningen.

Analysen ligger till grund för prioriterade åtgärder under innevarande verksamhetsår. Analys av kartläggningen skall vara slutförd senast 15 oktober.

Grunden till många incidenter har ofta sitt ursprung i slutna grupper på sociala medier, pga. att personal inte har tillgång till dessa kanaler blir ofta trygghetsteamet inkopplade när skadan redan är skedd.

Många elever på samma yta kan skapa trängsel och missförstånd vilket kan leda till konflikter. Riskområden är i matsalen, omklädningsrum, korridorer, skolgård, vid skolbussar och i uppehållsrum.

Språksvårighet och svårigheter att tolka och förstå sociala koder, kan leda till missförstånd och konflikter.

Att uppleva ensamhet och utanförskap i sociala situationer exempelvis raster och under lektioner kan skapa en känsla av otrygghet vilket kan vara en grund för missförstånd som kan skapa konflikter.

Upprätta åtgärder

Utifrån kartläggning och analys: redovisa de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra diskriminering och kränkande behandling på er enhet.

För att undvika kränkningar behövs väl kända rutiner och arbetssätt, här tar trygghetsteamet och elevhälsan en stor roll. Arbetet är igång med att skapa och implementera en tydlig konsekvenstrappa.

För att säkerställa att skolan är en trygg plats där ingen blir diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling krävs en noggrann kartläggning. Denna sker genom att eleverna svarar på kommunenkät och trivselenkät, genom hälsosamtal med skolsköterskan, samt genom att lärarna och mentorerna diskuterar och följer upp likabehandling med eleverna.

Arbetet för att motverka kränkningar ser ut på följande sätt över året:

- Incidentrapporter skrivs och kan användas för att kartlägga vart kränkningar sker och vad som hänt.
- Skolan har skärpt reglerna gällande mobilanvändning, under lektionstid är det helt förbjudet att ha med sin mobil in i klassrummet.
- Trygghetsteamet jobbar relationsbyggande för att skapa ett förtroende hos eleverna som i sin tur leder till ett öppnare klimat och större trygghet.
- All personal arbetar för att främja trygghet, studiero och närvaro.
- Trygghetsteamet har ett riktat arbete för att främja trygghet, studiero och närvaro.
- Rastvakt, bussvakt och lunchvakts-schema är upprättat för att öka vuxennärvaro där incidenter ofta kan uppstå, all personal på skolan är delaktiga i detta arbete.
- Det sker ett löpande arbetsmiljöarbete där alla klasser genomför två enkäter två gånger/termin som ger underlag för diskussioner med eleverna om deras trygghet och trivsel.
- Elevhälsan, hälsosamtal, stödjande samtal
- Utvecklingssamtal under vår och höst
- Elevråd/klassråd: 1 gång per månad
- Trygghetsvandring kommer att genomföras en gång per termin där fritidsledare där representant från elevrådet och trygghetsteamet deltar.
- Ett tätare samarbete mellan trygghetsteamet och fältassistenter kommer att prioriteras.

Så här gör vi planen känd

Hur säkerställer vi att barn och elever, vårdnadshavare och personal får kunskap och kännedom om den här planen?

På Bjurbäcksskolan 7-9 tas planen upp av rektor samband med uppstarten av ett nytt läsår så att samtlig personal får information om hur enheten arbetar kring värdegrund och plan mot kränkande behandling.

Planen finns även för allmänheten att läsa på Bjurbäcksskolans hemsida.

Under varje nytt läsår presenterar och arbetar mentorerna med planen i sin mentorsklass.

Skolans personal lyfter planen mot kränkande behandling under APT

Vad gör vi om något händer?

Anmälningsskyldighet

Förskollärare, lärare och annan personal i förskolan och skolan måste anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som personalen får kännedom om och som sker i samband med förskolans eller skolans verksamhet. Anmälan ska göras till rektor. Rektorn måste i sin tur anmäla vidare till huvudman. Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på kränkningen. Det kan till exempel handla om att ett barn eller en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att hen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning.

Källa: 6 kapitlet 10 § skollagen, Skolinspektionens beslut med diarienummer 2011:1859 och Skolinspektionens beslut med diarienummer 2018:5136.

Du som arbetar i verksamheten ska skyndsamt anmäla om ett barn eller en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling.

- Förskollärare, lärare eller annan personal ska anmäla till rektorn.
- Rektorn ska i sin tur anmäla till huvudmannen.
- Om du arbetar i en pedagogisk verksamhet som inte är en skolenhet eller förskoleenhet, t ex öppen förskola och fritidshem, ska huvudmannen utse en medarbetare som tar emot anmälan.

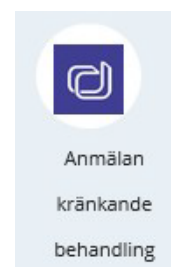
Du ska anmäla inte bara när du får kännedom om kränkande behandling, utan även om du själv uppmärksammar en händelse som kan vara kränkande. Gör ingen värdering av allvaret i händelsen före anmälan. Det kan göras så snabbt som möjligt efteråt. Tänk på att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Arbetsgång vid kränkande behandling

All misstanke gällande kränkande behandling (barn/elev-barn/elev, vuxen-barn/elev, barn/elev-vuxen) ska skyndsamt anmälas.

Hela processen: anmälan, åtgärder, uppföljning, godkännande av rektor och huvudman sker i det digitala verktyget KB-process, Drafit.

Anmälan om kränkande behandling i KB-process görs via ikonen kränkande behandling under fliken favoriter på EmmaNet.

Dokumentationen i KB-process ska ge svar på frågorna:

- När hände det?
- Var hände det?
- Vilka var inblandade?
- Vad var det som hände?
- Hur agerar vi? Åtgärder?
- Vad gör vi för att förhindra att det händer igen?
- **Rektor** ansvarar även för att dokumentera när uppföljning skall ske.
- **Huvudman** följer kontinuerligt alla enheters anmälningar vid bildningsnämndens möte.

Rutin för hur vårdnadshavare/barn/elev går tillväga för att rapportera när ett barn/elev upplever eller får kännedom om kränkande behandling

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Förvaltningschef.

Synpunkter och klagomål

Barn/elever och vårdnadshavare kan lämna synpunkter/klagomål kring situationen på förskolor/skolor/övriga verksamheter inom bildningsförvaltningen i Emmaboda kommun på följande sätt.

- Vänd er i första hand till berörd personal för enkelhetens och snabbhetens skull.
- Till rektor/chef för enheten.
- Via Emmaboda kommuns hemsida under Rutiner för Synpunkts- och klagomålshantering på förskolor, skolor och övrig verksamhet inom bildningsförvaltningen.

Definitioner

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning,
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler, dokument eller rutiner. En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av t ex en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder eller dylikt.

Diskrimineringslagen 1 kap 4§

4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfarings sätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfarings sättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.

Lag (2014:958)

Diskrimineringslagen 1 kap 5§

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

5 § I denna lag avses med

1. kön: att någon är kvinna eller man,
2. könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön,
3. etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande,
4. funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå,
5. sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning, och
6. ålder: uppnådd levnadslängd.

Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön.

Lag (2014:958)

Källor

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/koll-pa-studiero/framja-studiero-genom-att-motverka-krankande-behandling-och-diskriminering>

<https://www.do.se/om-diskriminering/>

<https://www.emmaboda.se/utbildning--barnomsorg/synpunkter-och-klagomal-in-om-bildningsforvaltningen.html>

Emmaboda kommun

Box 54, 361 21 EMMABODA

Växel 0471-24 90 00

kommunen@emmaboda.se, www.emmaboda.se